

Gevolgen coronacrisis voor ondernemers in Overijssel

Resultaten ondernemerspanel | 3-meting *(3 december 2020)*

Voorwoord

Voor u ligt de rapportage van al weer de derde meting van het Overijsselse corona ondernemerspanel. Een initiatief van VNO-NCW Midden, MKB-Nederland Midden, Oost NL en de provincie Overijssel. Het panel is opgezet met als doel input op te halen om (lokale) overheid te informeren over de behoefte en optimalisering van de hulpmaatregelen, die ondernemers, en daarmee de economie in Overijssel, ondersteunen.

De coronacrisis heeft ons allemaal geraakt en zal nog langdurige effecten hebben. In het onderzoek is daarom een breed pakket aan vragen meegenomen over onder andere de impact van de crisis op de omzet en werkgelegenheid van Overijsselse ondernemingen, maar ook over de geboden en gewenste hulpmaatregelen.

Wij danken jullie allen van harte voor het (wederom) meedoen en roepen eenieder op om aan de slag te gaan met de aanbevelingen.

Inhoudsopgave

1. Onderzoeksopzet 3

2. Resultaten 5

2.1 Impact coronacrisis op omzet en bedrijfsvoering 6
2.2 Impact coronacrisis op de werkgelegenheid 13
2.3 Beoordeling economische hulpmaatregelen 19
2.4 Effectiviteit hulpmaatregelen 21
2.5 Behoefte aan andere hulpvormen 22
2.6 Verwachte gevolgen coronacrisis 23
2,7 Getroffen maatregelen 25

3. Achtergrondkenmerken 26

Colofon

Het ondernemerspanel en de rapportage zijn opgesteld en uitgevoerd door Right Marktonderzoek.
Heeft u vragen naar aanleiding van deze rapportage of wilt u meer informatie, dan kunt u contact opnemen met VNO-NCW Midden via info@vno-ncwmidden.nl of met Right Marktonderzoek via ghamstra@rightmarktonderzoek.nl.

1. Onderzoeksopzet

1. Onderzoeksopzet

Aanleiding

Omdat de coronacrisis veel impact heeft op ondernemers, is in april een ondernemerspanel opgezet om de gevolgen van de coronacrisis te monitoren. Inzicht in de ontwikkelingen en de stand van zaken bij het bedrijfsleven kan de lokale overheden helpen om gericht ondersteuning te bieden. De monitor biedt inzicht in de stand van zaken bij het bedrijfsleven, maar ook de behoefte aan hulpmaatregelen en de wijze waarop de geboden hulpmaatregelen worden ontvangen. De overheid heeft een pakket aan hulpmaatregelen opgesteld, maar de vraag is hoe deze hulpmaatregelen door ondernemers worden ervaren en in welke mate dit ze de hulp biedt die ze nodig hebben, maar ook welke andere ondersteuning ze eigenlijk nodig hebben. Door dit op een gestructureerde wijze onder een grote groep ondernemers te monitoren, kan in beeld worden gebracht in hoeverre de geboden hulpmaatregelen daadwerkelijk aankomen en waar eventuele aanpassingen wenselijk zijn.

Doelgroep

De doelgroep wordt gevormd door de ondernemers, gevestigd in de provincie Overijssel. Aan het onderzoek hebben zowel ondernemers met personeel als zzp'ers deelgenomen.

Methode

Het onderzoek is uitgevoerd door middel van online onderzoek en deze derde meting heeft een totale respons van n=736 opgeleverd. De benadering van de ondernemers is via drie verschillende kanalen uitgevoerd:

- ad random telefonische benadering van ondernemers in Overijssel door Right Marktonderzoek, voor deelname aan een online onderzoek (n=233)
- een oproep om deel te nemen aan het onderzoek via diverse kanalen van de opdrachtgevers verspreid (n=97)
- benadering van deelnemers aan de eerste twee metingen van het ondernemerspanel (n=406).

Veldwerkperiode

Het veldwerk voor de eerste meting van dit onderzoek heeft plaatsgevonden in de periode van 25 mei tot en met 8 juni 2020. De tweede meting vond plaats van 25 augustus tot en met 8 september en deze derde meting liep van 9 november tot en met 27 november jl.

Weging

De opzet van de monitor is om een zo groot mogelijke groep ondernemers voor het onderzoek te bereiken, de wijze van benadering zorgt er mogelijk voor dat bepaalde groepen in de steekproef onder- of oververtegenwoordigd zijn. Om dit effect op te heffen zijn de resultaten gewogen op basis van sector.

Rapportage

In deze rapportage worden de resultaten van het onderzoek op totaalniveau weergegeven en voorzien van de belangrijkste conclusies. Daarnaast worden opmerkelijke verschillen op basis van bedrijfsomvang, branche of regio tekstueel in de rapportage benoemd. Om de ontwikkelingen door de tijd te monitoren, wordt op verschillende plaatsen in het rapport een vergelijking gemaakt met de resultaten van de eerdere metingen.

2. Resultaten

2.1 Impact coronacrisis op omzet en bedrijfsvoering

Welk effect heeft de coronacrisis tot nu toe op uw omzet ten opzichte van 11 maart 2020?
(basis: alle ondervraagden; n=736)

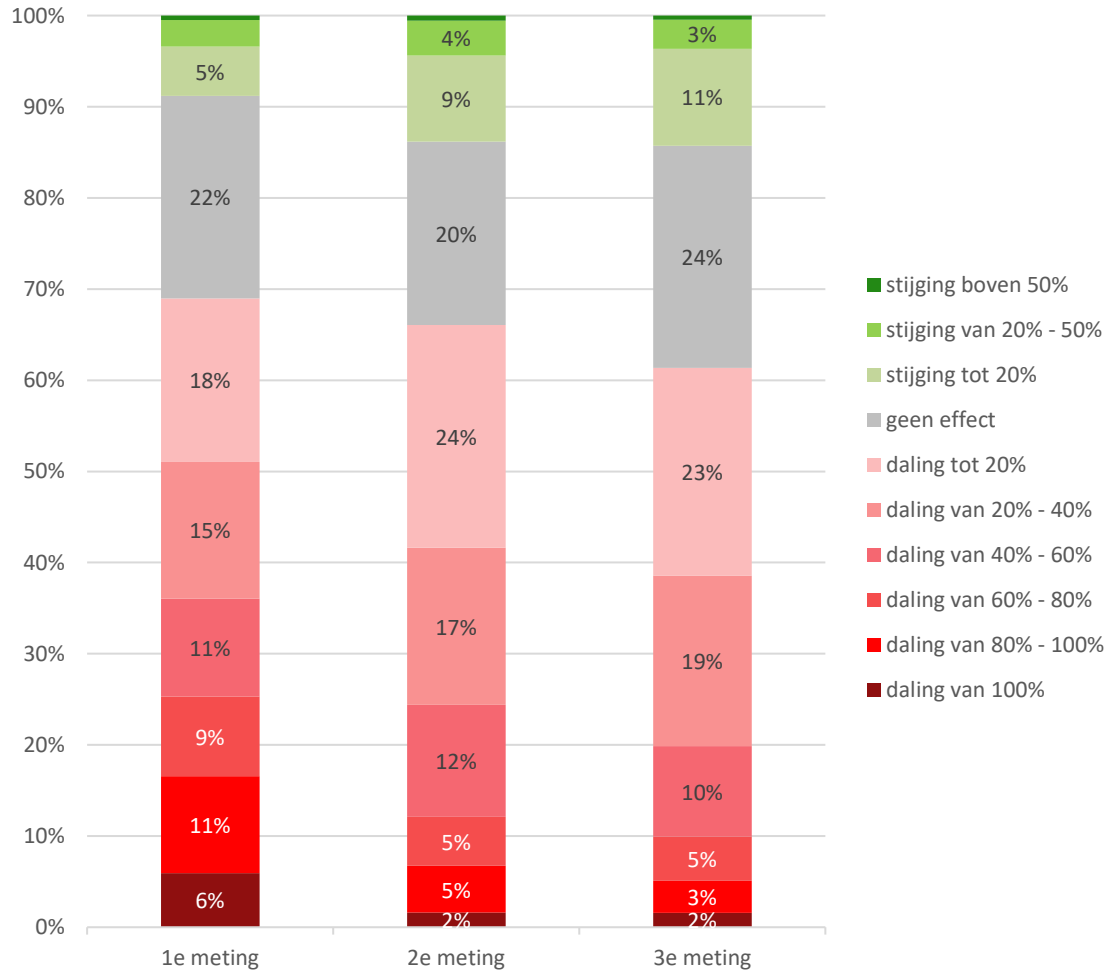

- **Hoewel het percentage ondernemingen met omzetverlies daalt, ligt bij 61% de omzet nog altijd onder die van voor de coronacrisis**
  Na de eerste meting in mei is het percentage bedrijven dat te maken heeft met een daling de omzet steeds iets verder gedaald. Toch is bij ruim 60% van de ondernemingen de omzet nog altijd lager dan voor 1 maart. De sterkte van de omzetdaling lijkt echter wel iets af te nemen, waar tijdens de eerste meting ruim een kwart van de bedrijven meer dan 60% van de omzet had verloren, is dat bij de meting in november nog bij 10% van de ondernemingen het geval.
- Maar liefst 95% van de horecaondernemers geeft aan te maken te hebben met een meer of mindere mate van omzetdaling.
- Hoewel een meerderheid van de bedrijven te maken heeft met een omzetdaling, zijn er ook steeds meer bedrijven die de omzet zien groeien. Inmiddels is dit bij 15% van de Overijsselse ondernemers het geval.
- Geen effect of zelfs een omzetstijging, komt het meest voor bij de ondernemingen met meer dan 25 medewerkers; van deze ondernemingen zegt 45% geen of alleen een positief effect van de coronacrisis te ervaren. Dit komt ook relatief veel voor bij ondernemingen in de bouw en installatietechniek (49%).
- Zzp'ers en ondernemingen met 1 medewerker ervaren daarentegen relatief vaak (70%) een negatieve invloed op de omzet.

2.1 Impact coronacrisis op omzet en bedrijfsvoering

Op welke termijn verwacht u dat de onderstaande factoren invloed gaan hebben op uw bedrijfsvoering?
(basis: alle ondervraagden; n=736)

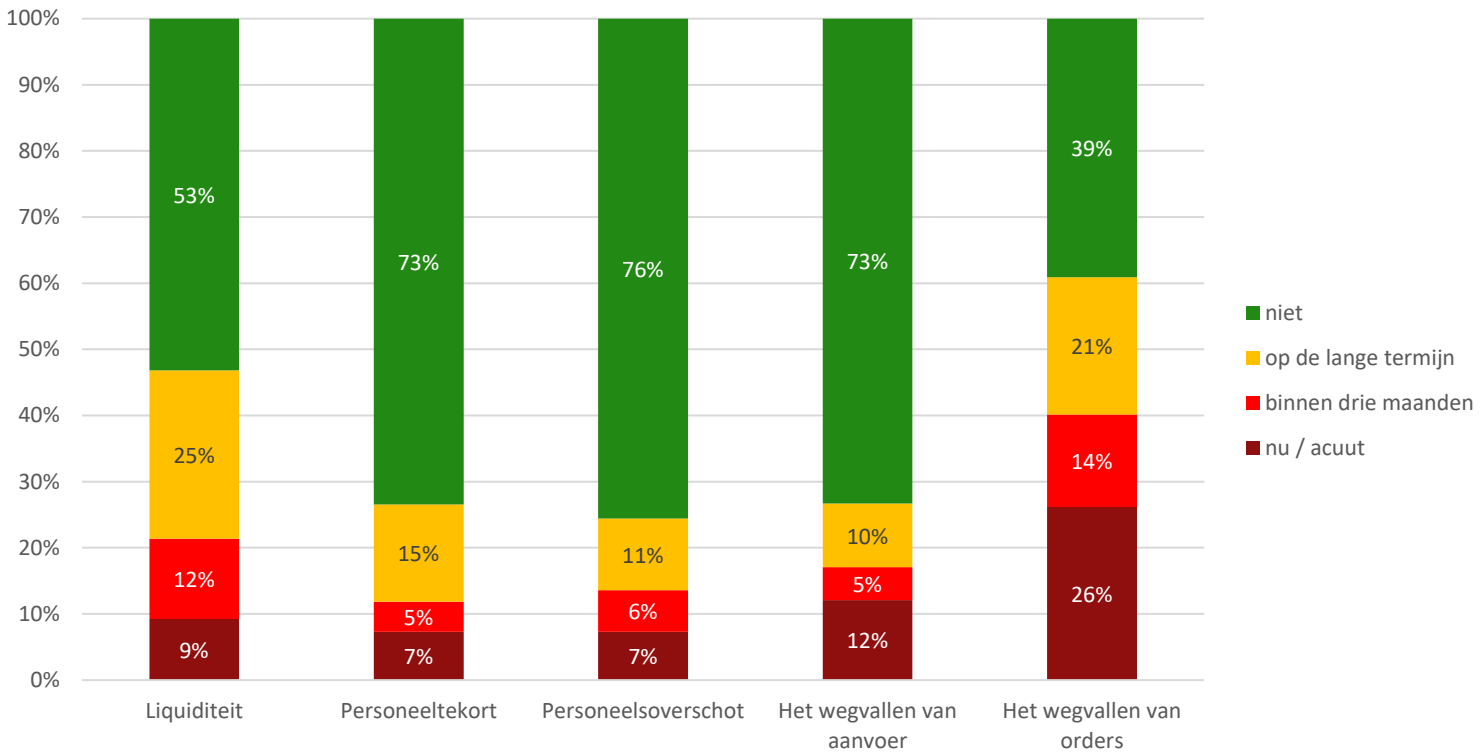

- **Wegvallen orders voor het merendeel van de ondernemingen belangrijkste probleem**
  Net als bij de tweede meting noemt ruim 60% van de Overijsselse ondernemers het wegvallen van orders als factor die invloed heeft, of gaat hebben, op de bedrijfsvoering. Wel daalde het percentage ondernemingen dat daar nu al acuut last van heeft van 32% naar 26%. Bij de horeca blijft dit percentage echter onverminderd hoog, 70% zegt dat dit een duidelijke factor is die van invloed is op de bedrijfsvoering.

- Naast het wegvallen van orders blijft liquiditeit een factor om rekening mee te houden. Bijna de helft van de ondernemers geeft aan daar nu al problemen mee te hebben (9%) of dat op korte (12%) of langere (25%) termijn te krijgen. Deze cijfers zijn vergelijkbaar met de situatie bij de voorgaande meting. In de horeca speelt ook dit het sterkst, 32% heeft daar nu last van en 37% verwacht dat binnen drie maanden.

- Het percentage bedrijven dat met een personeelsoverschot te maken heeft of denkt te krijgen, daalde van 29% naar 24%, en het percentage ondernemingen met een (verwacht) personeelstekort groeide van 22% naar 27%.

2.1 Impact coronacrisis op omzet en bedrijfsvoering

Met welke acute problemen of kansen heeft u, als ondernemer, op dit moment te maken?
(basis: alle ondervraagden; n=736)

problemen

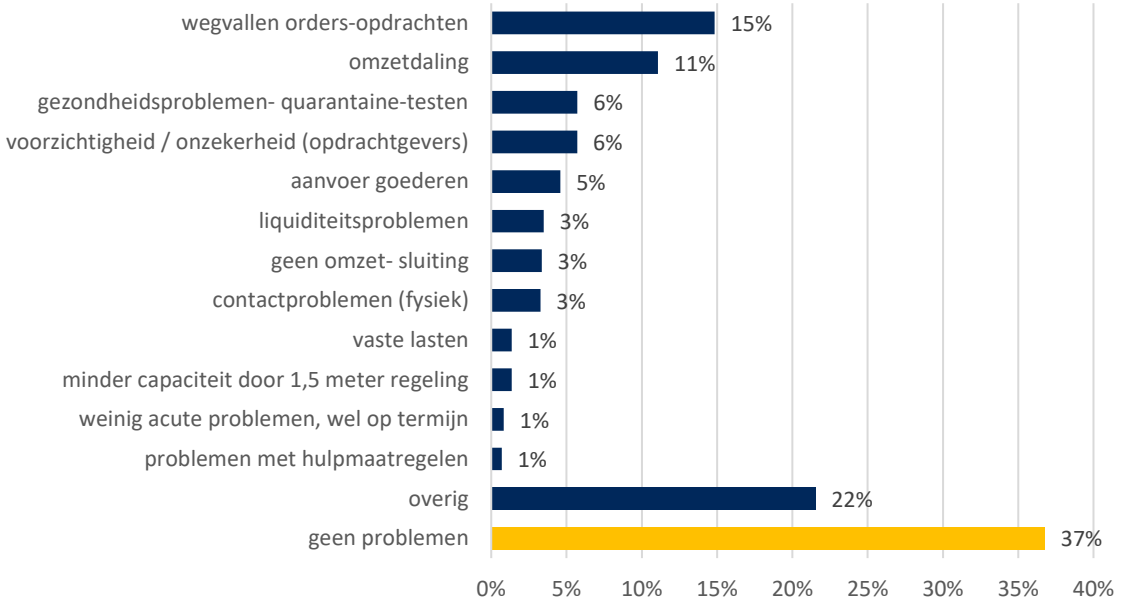

kansen

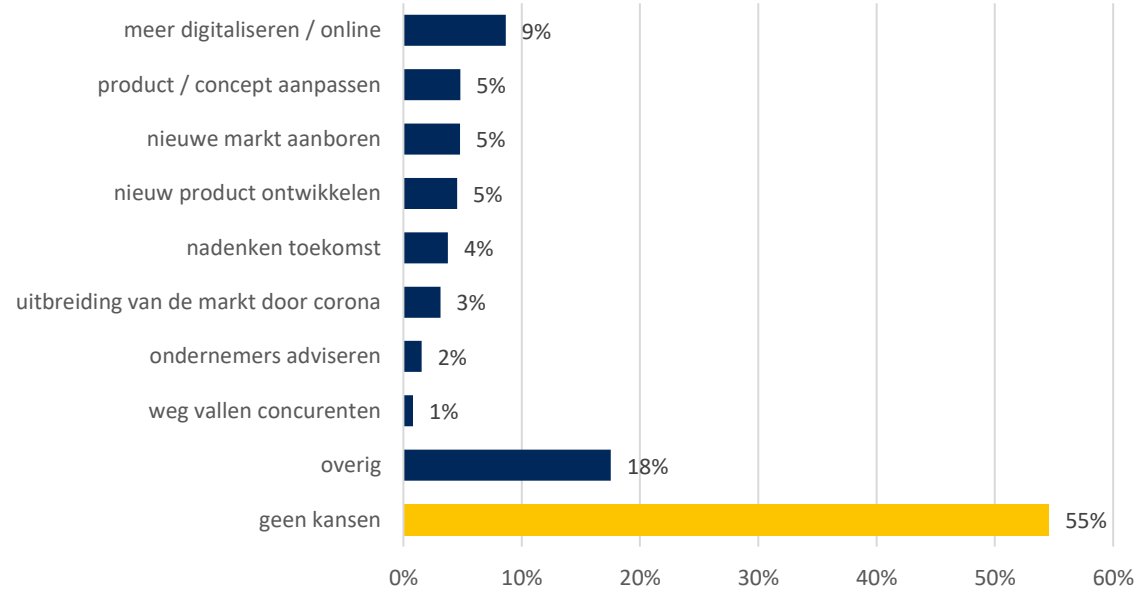

- Het grootste probleem voor ondernemers blijft het wegvallen van orders en de daarmee samenhangende omzetdaling. Voor ruim een kwart van de ondernemers is dit het grootste probleem. Meer dan bij eerdere metingen noemen de ondernemers nu ook de problemen die zij ervaren met ziekte onder het personeel, of de afwezigheid van personeel omdat zij in quarantaine moeten of moeten wachten op de uitslag van een test.
- Ruim de helft van de ondernemers ziet momenteel geen (extra) kansen, zij die dat wel doen zetten meer in op digitalisering van diensten of de online verkoop. Hiernaast worden nieuwe producten ontwikkeld, producten aangepast of worden er nieuwe markten met het bestaande product aangeboord.

2.1 Impact coronacrisis op omzet en bedrijfsvoering

Heeft u nieuwe producten of diensten ontwikkeld als gevolg van de coronacrisis?
(basis: alle ondervraagden; n=736)

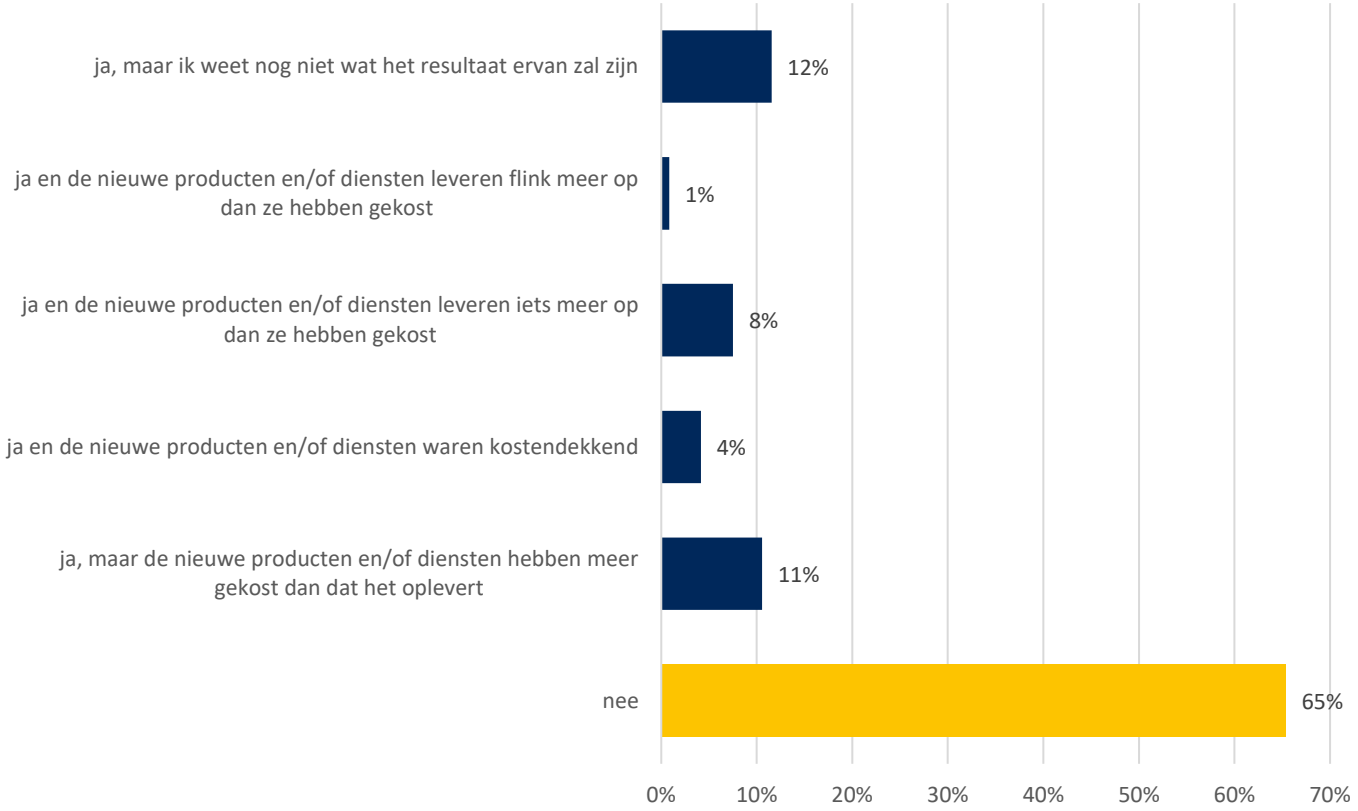

- Ruim een derde van de ondernemers heeft tijdens de coronacrisis nieuwe producten of diensten ontwikkeld om kansen te benutten of om omzetverlies uit de gewone bedrijfsvoering op te vangen. Voor 10% heeft dit al een (licht) positief effect gehad en 4% noemt de nieuwe activiteit in ieder geval kostendekkend. Dat niet alle initiatieven goed uitpakken blijkt uit de 11% van de Overijsselse ondernemers die iets nieuws heeft geprobeerd, maar waarbij de kosten (vooralsnog) hoger liggen dan de opbrengsten.
- Nieuwe producten of diensten ontwikkelen komt het minst voor bij bedrijven in de bouw en installatietechniek, waar dit door slechts 14% van de ondernemingen gedaan is.

2.1 Impact coronacrisis op omzet en bedrijfsvoering

Is uw onderneming naar aanleiding van de coronacrisis nieuwe kredietverplichtingen aangegaan?
(basis: alle ondervraagden; n=736)

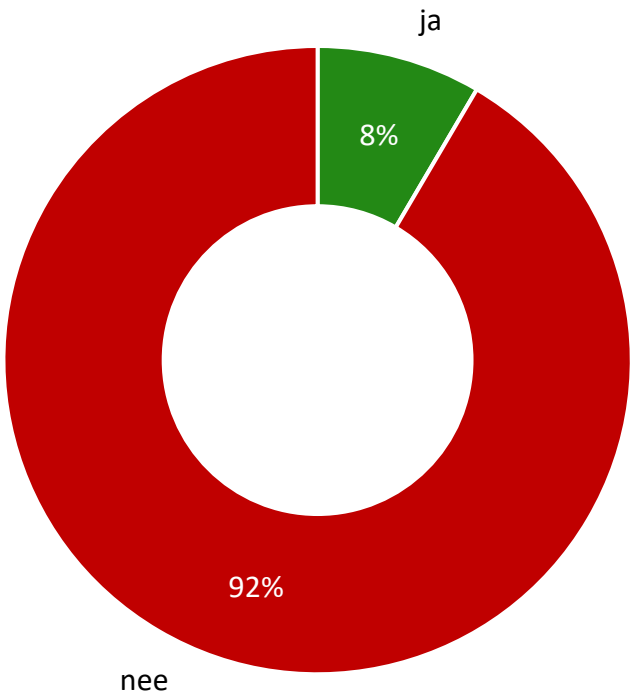

- Circa 20% van ondernemers gaf aan liquiditeitsproblemen te hebben of deze de komende drie maanden te verwachten. Naar aanleiding van de (verwachte) problemen is 8% van de ondernemers een nieuwe kredietverplichting aangegaan, dit is redelijk in lijn met de 10% die bij de vorige meting noemde dat er een nieuwe kredietverplichting was aangegaan.

2.1 Impact coronacrisis op omzet en bedrijfsvoering

Heeft uw onderneming door de coronacrisis liquiditeitsproblemen en daardoor extra leningen / uitstel van betalingen nodig?
(basis: alle ondervraagden; n=736)

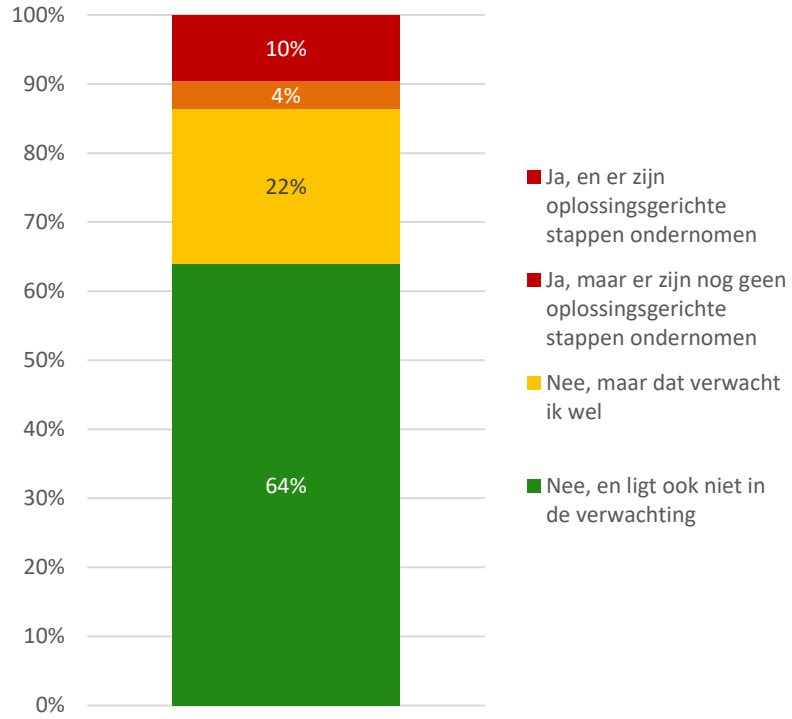

Welke stappen heeft u hiervoor ondernomen?
(basis: ondernemers met liquiditeitsproblemen die gezocht hebben naar een oplossing; n=70)

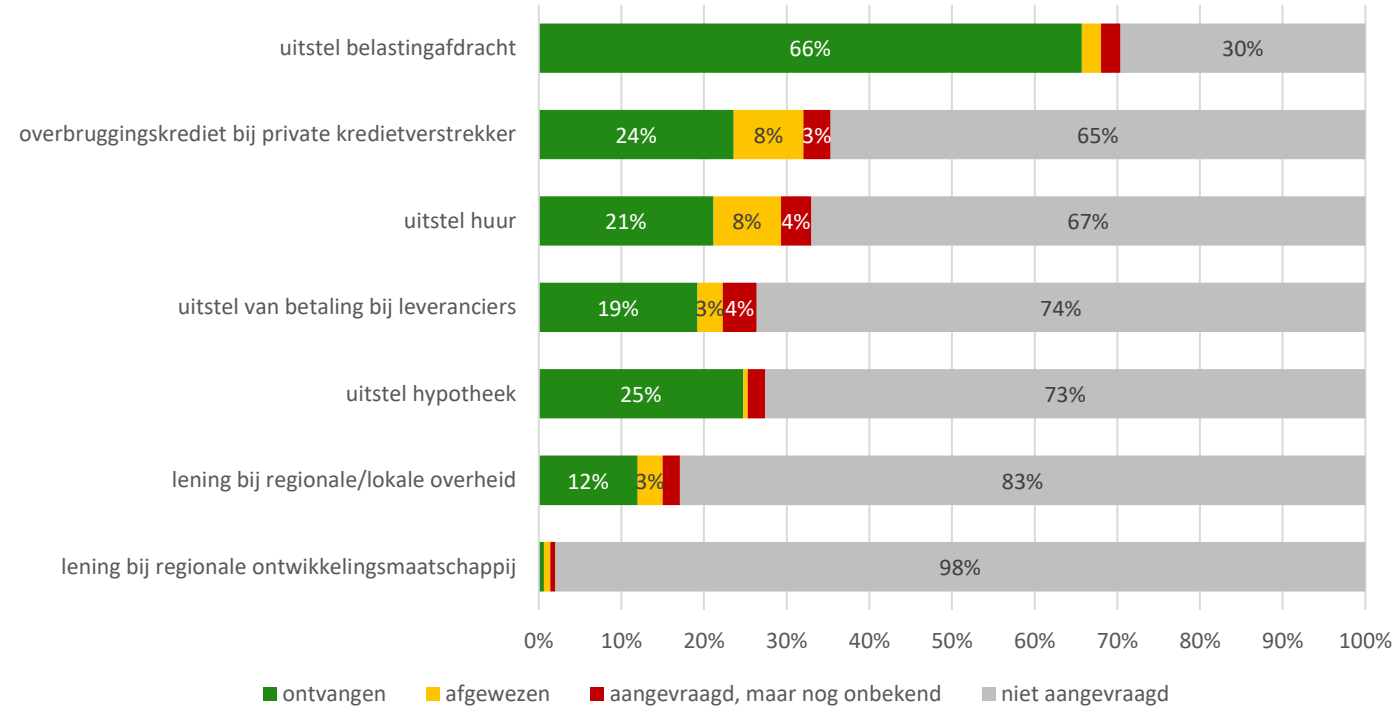

- Een tiende van de ondernemers heeft door de coronacrisis dusdanige liquiditeitsproblemen dat zij daar ook al voor op zoek zijn gegaan naar oplossingen, dit geldt voor 27% van de horecaondernemers. Nog eens 4% geeft aan dat de problemen op dit gebied er al wel zijn, maar dat er nog geen stappen richting een oplossing zijn genomen. Kleine ondernemingen met 1 medewerker zeggen relatief vaak (41%) nog wel liquiditeitsproblemen te verwachten.
- Als er naar oplossingen is gezocht, dan is dit vaak in ieder geval de uitstel van belastingafdracht (door 70% van deze groep aangevraagd), maar het aanvragen van een overbruggingskrediet bij een private kredietverstrekker is met 35% een veel gezochte oplossing. Hiernaast zijn uitstel van betaling voor hypotheek (27%), huur (33%) of uitstel van betaling bij leveranciers (26%) veelgenoemde stappen. Daar waar ondernemers de stap genomen hebben, is deze in veel gevallen succesvol geweest en heeft men uitstel van betaling gekregen.

2.1 Impact coronacrisis op omzet en bedrijfsvoering

Welke van de volgende investeringen in uw onderneming worden uit- of afgesteld?
(basis: alle ondervraagden; n=736 – meerdere antwoorden mogelijk)

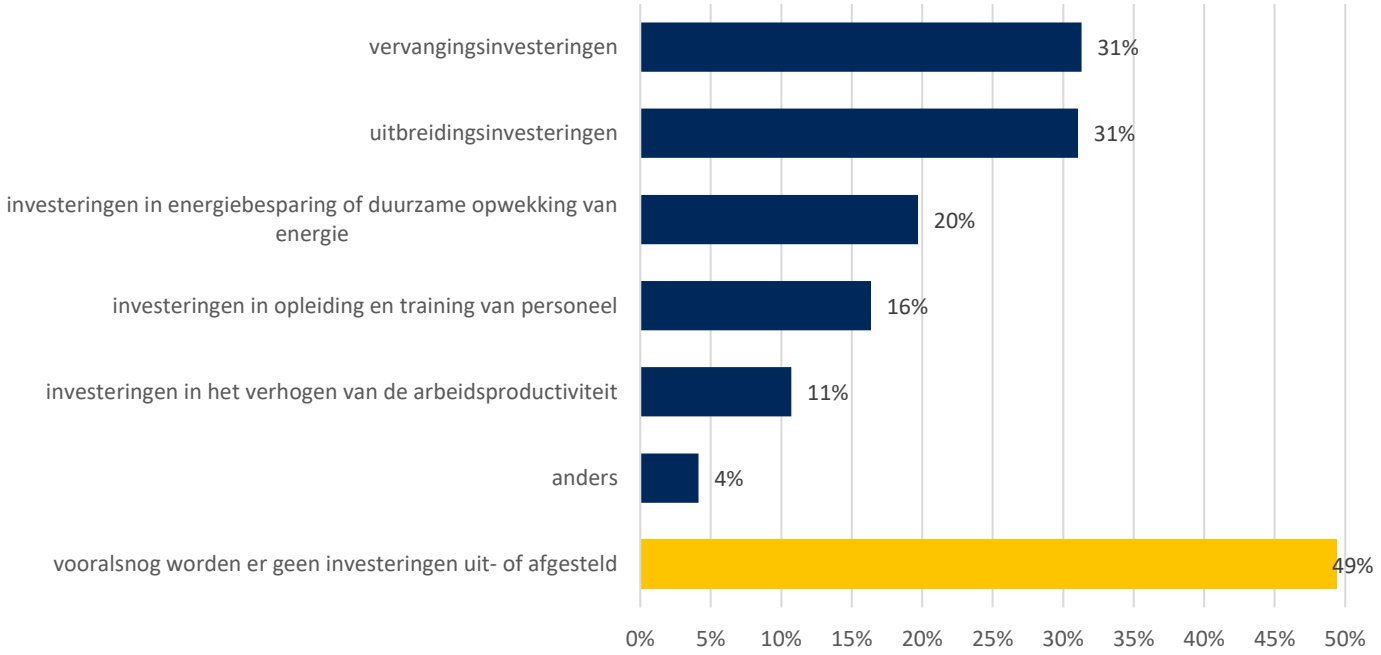

- Het percentage bedrijven dat investeringen uit- of afstelt is vergelijkbaar met de vorige meting (52% bij de tweede meting ten opzicht van 51% bij de derde meting). Het zijn vooral de vervangings- en uitbreidingsinvesteringen die uitgesteld worden. Beide investeringssoorten worden door 31% van de ondernemers genoemd.

2.2 Impact coronacrisis op de werkgelegenheid

Welke impact heeft de coronacrisis op de werkgelegenheid binnen uw onderneming op dit moment?
(basis: ondernemingen met personeel; n=649 – meerdere antwoorden mogelijk)

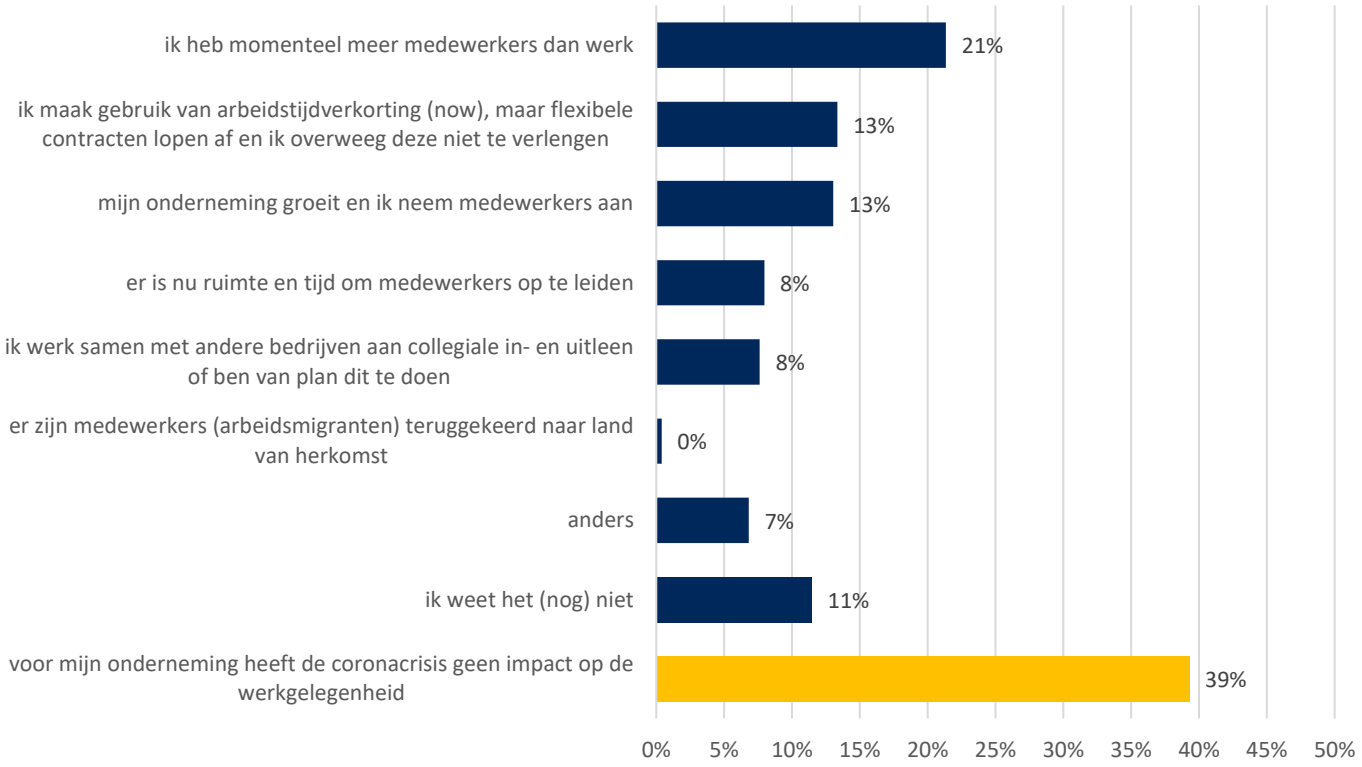

- Een kleine 40% van de ondernemers geeft aan dat de coronacrisis op dit moment geen impact heeft op de werkgelegenheid op dit moment, daarnaast zegt een tiende de gevolgen voor de werkgelegenheid nog niet te kunnen overzien.
- Daar waar de coronacrisis wel impact heeft op de werkgelegenheid, merken ondernemers net als bij de vorige metingen vooral op dat ze meer medewerkers hebben dan werk. Dit is bij een vergelijkbaar percentage het geval dan bij de vorige meting toen dit door 20% van de ondernemers werd genoemd.

2.2 Impact coronacrisis op de werkgelegenheid – tot nu toe

Is het aantal medewerkers binnen uw organisatie vanaf de start van de coronacrisis in maart van dit jaar afgenomen, gelijk gebleven of toegenomen?
(basis: ondernemingen met personeel; n=649 – meerdere antwoorden mogelijk)

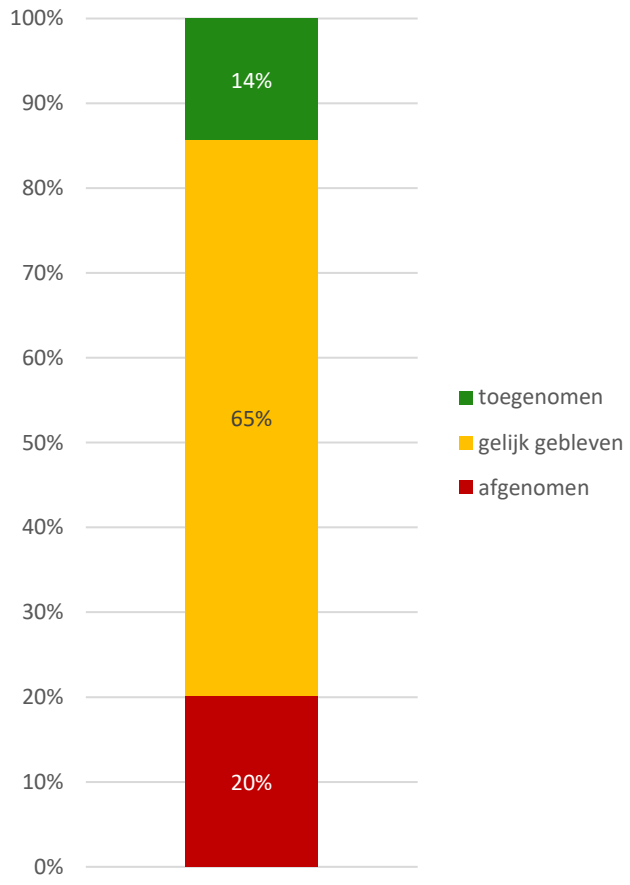

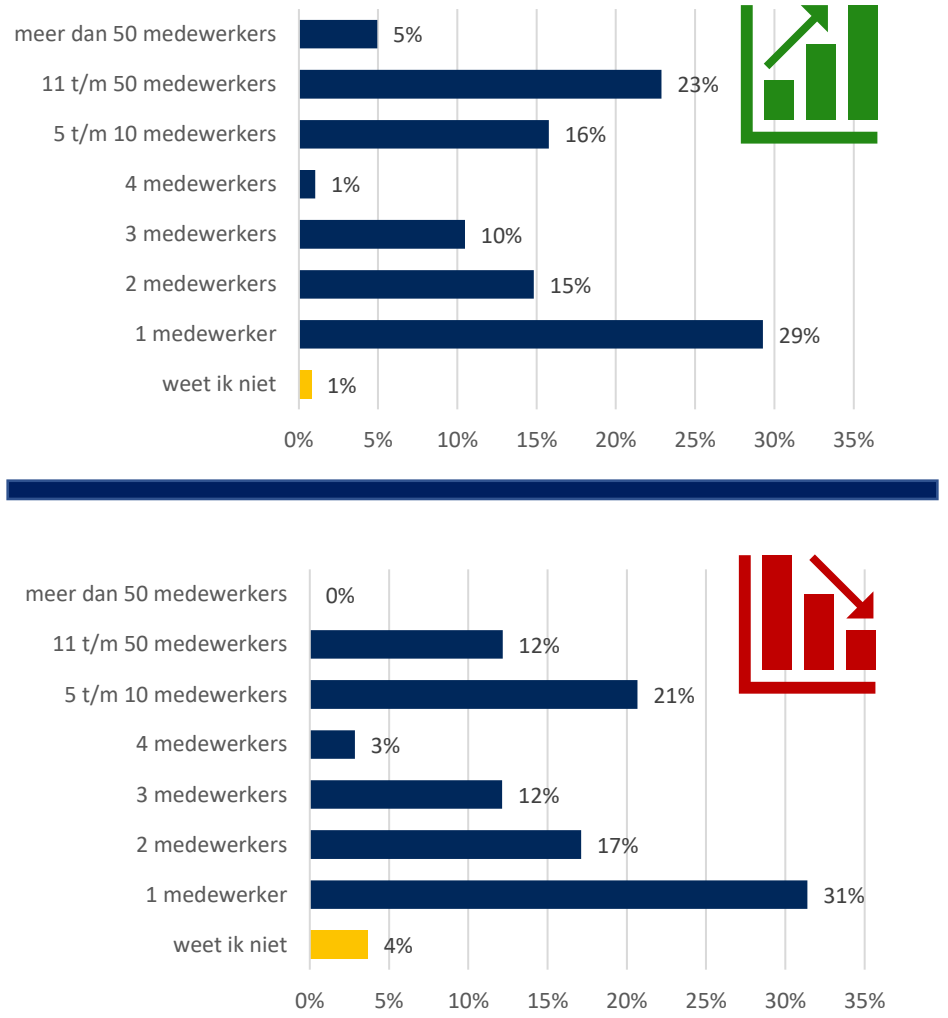

- Het percentage ondernemingen dat personeel heeft moeten ontslaan of waarvan contracten niet zijn verlengd door de coronacrisis (20%) ligt net iets hoger dan het aantal ondernemingen dat het personeelsbestand zag groeien (14%).
- Met name in de horeca wordt vaak genoemd dat het aantal medewerkers is gedaald (57%), maar ook in sport en recreatie (47%) en cultuur (86%)
- De groei of krimp van het aantal medewerkers is meestal beperkt gebleven tot maximaal 3 medewerkers, maar een deel van de ondernemers is met duidelijk hogere aantallen gekrompen.

2.2 Impact coronacrisis op de werkgelegenheid – bedrijven met een (verwacht) personeelstekort

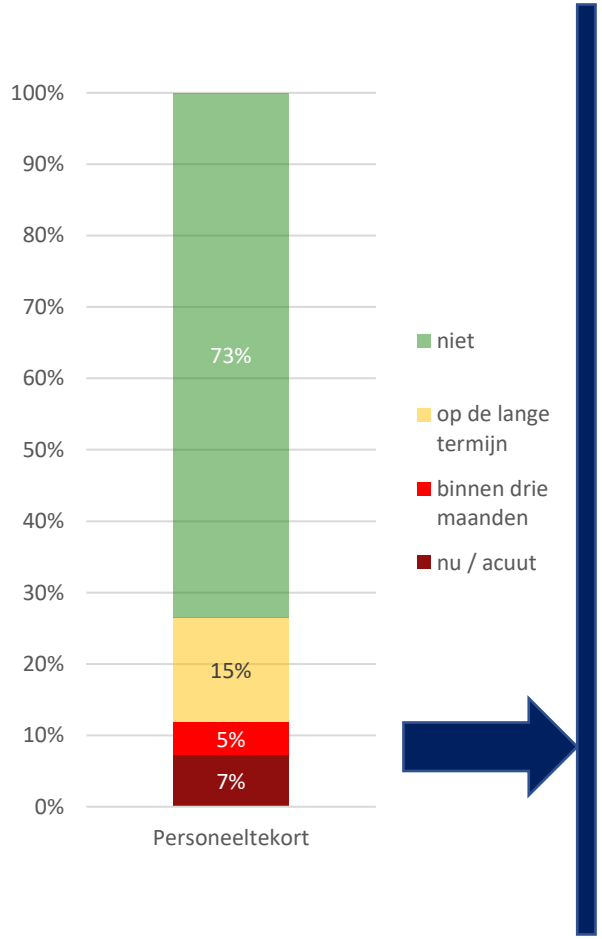

Bent u bereid om mensen met afstand tot de arbeidsmarkt / of mensen uit andere sectoren (zij-instromers) in te zetten om dit probleem op te lossen?
(basis: ondernemingen met personeel die nu of binnen drie maanden een personeelstekort verwachten)

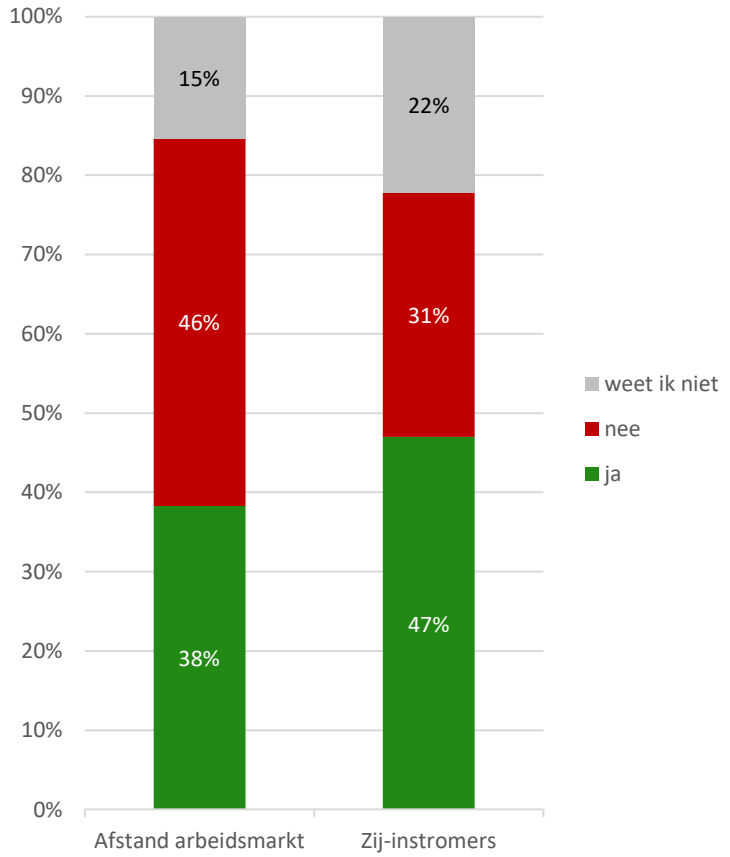

- Van de Overijsselse ondernemingen die nu of in de nabije toekomst te maken krijgen met een personeelstekort (13%), ziet bijna de helft van de ondernemers mogelijkheden om zij-instromers aan te nemen.
- Voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt lijkt minder plaats, 38% van de ondernemers met een dreigende personeelstekort staat hier positief tegenover, maar bijna de helft geeft aan hier niet in geïnteresseerd te zijn. Deels komt dat doordat men zegt te maken te hebben met gespecialiseerd werk waarvoor specifieke kennis nodig is, of dat men onvoldoende tijd heeft om te begeleiden. Ook komt het voor dat ondernemingen al mensen met afstand tot de arbeidsmarkt in dienst hebben en men nu op zoek is naar medewerkers met specifieke kennis.

2.2 Impact coronacrisis op de werkgelegenheid – bedrijven met een (verwacht) personeelsoverschot

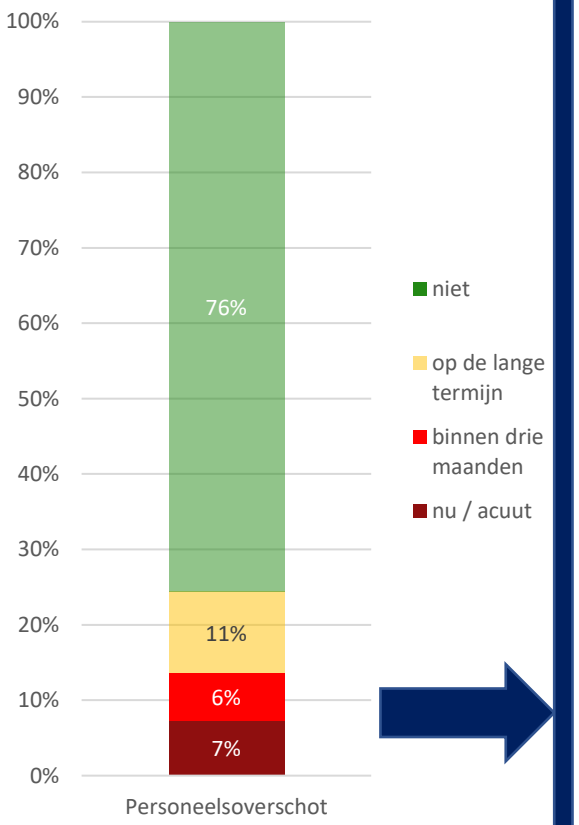

Bevinden zich onder deze boventalligen ook werknemers uit kwetsbare groepen (bijv. banenafspraak)?
(basis: ondernemingen met personeel die nu of binnen drie maanden met een personeelsoverschot te maken hebben)

Bent u bereid om bij deze medewerker(s) een mobiliteitsverband aan te gaan?
(basis: ondernemingen met personeel die nu of binnen drie maanden met een personeelsoverschot te maken hebben)

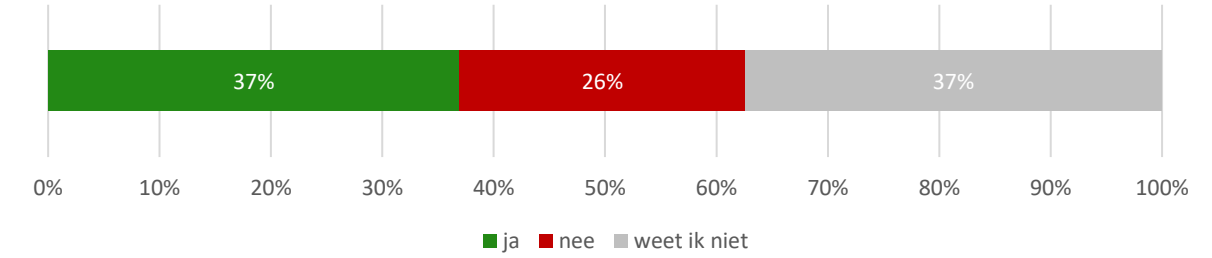

- 13% van de Overijsselse ondernemingen zegt nu of op korte termijn met een personeelsoverschot te maken te hebben. Bij een klein deel van de ondernemingen (13%) gaat het hier om medewerkers uit kwetsbare groepen. In de helft van deze gevallen ziet de ondernemer geen mogelijkheden voor herplaatsingstrajecten voor deze groep.
- In beperkte mate (37%) zijn de ondernemers met een personeelsoverschot bereid om een mobiliteitsverband aan te gaan om ze naar ander werk te helpen.

2.2 Impact coronacrisis op de werkgelegenheid – verwachting komende halfjaar

Welke gevolgen verwacht u van de coronacrisis op de werkgelegenheid binnen uw onderneming voor het komende halfjaar? Ik verwacht …
(basis: ondernemingen met personeel; n=649 – meerdere antwoorden mogelijk)

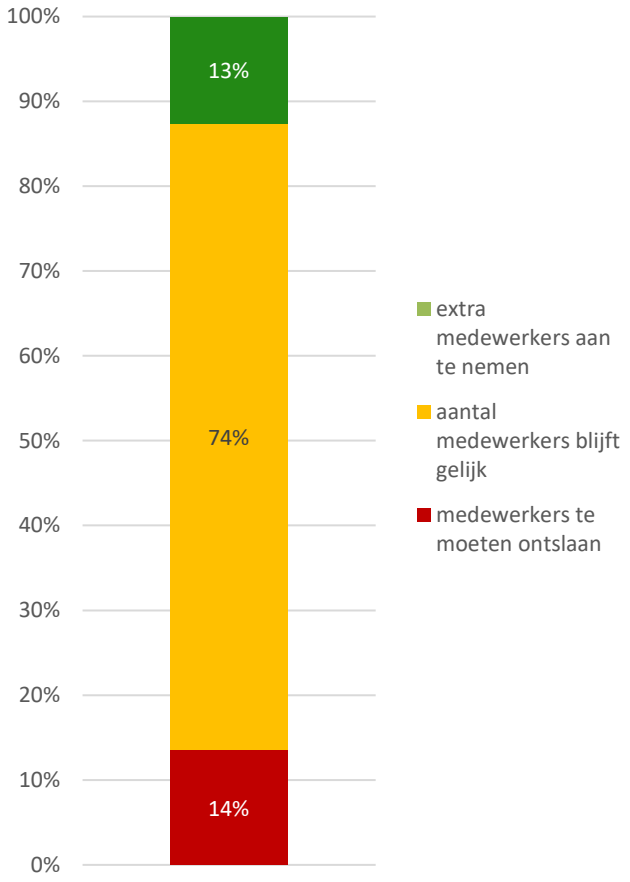

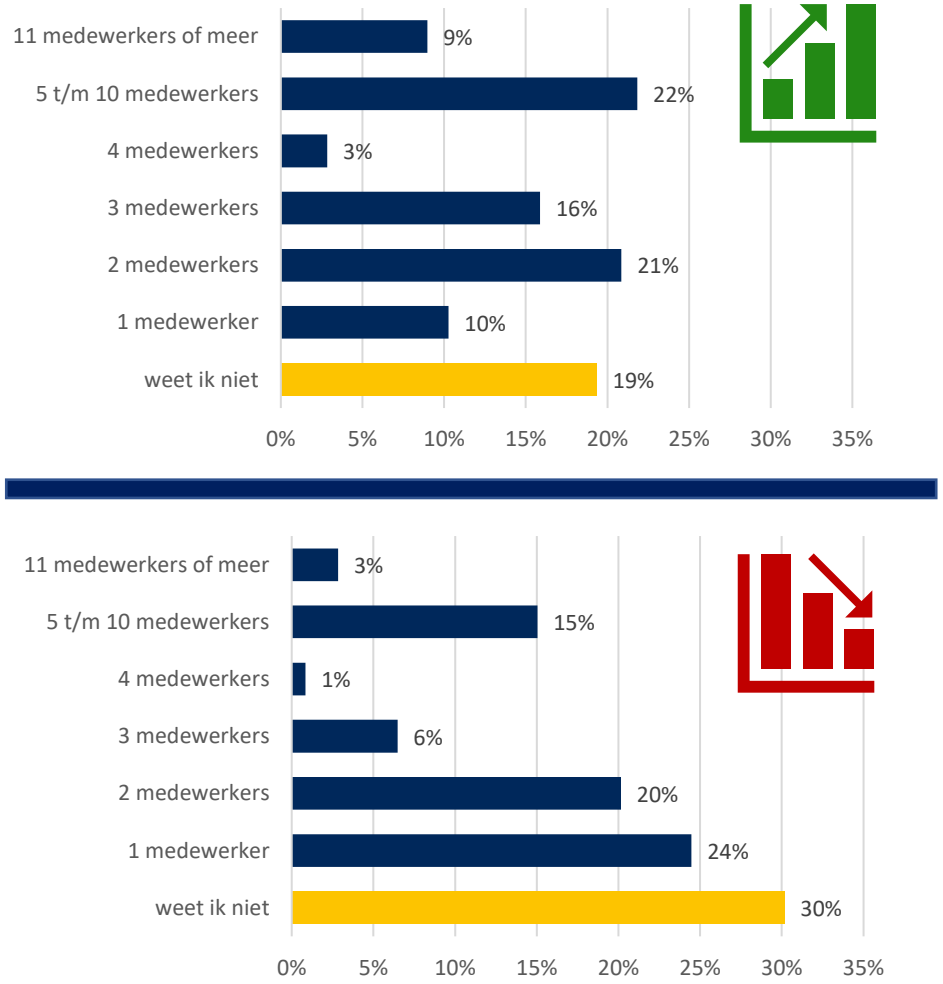

- Het percentage ondernemingen dat het komende halfjaar medewerkers denkt te moeten ontslaan of het contract niet van te verlengen (14%) is nagenoeg even groot als het percentage ondernemingen dat medewerkers denkt te zullen aannemen (13%).
- Een groot deel van de horecaondernemers (38%) verwacht het komende halfjaar medewerkers te moeten ontslaan. Daar waar er sprake is van verwachte krimp, heeft bijna een derde nog geen idee om hoeveel medewerkers dit zal gaan. Van de ondernemers die dit al wel kan inschatten, zegt de helft dat dit om maximaal 3 medewerkers zal gaan.
- Een groei van het aantal medewerkers wordt vooral verwacht door de ondernemingen met meer dan 25 medewerkers, ruim een vijfde van deze grotere ondernemingen verwacht medewerkers aan te nemen.

2.2 Impact coronacrisis op de werkgelegenheid

Overweegt u vanwege de coronacrisis weer in loondienst te gaan?
(basis: alle zzp'ers; n=87)

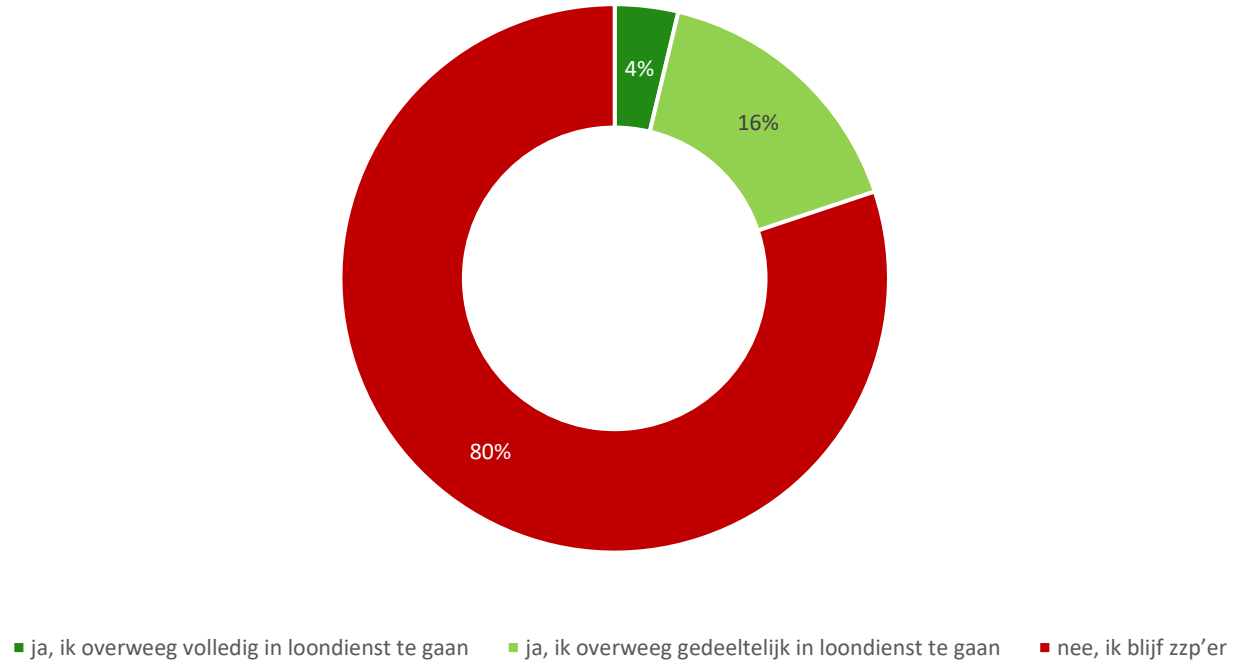

- De overgrote meerderheid van de zzp'ers denkt er niet aan om weer in loondienst te gaan en wil als zzp'er actief blijven.
- Voor een vijfde van de zzp'ers geldt dat de coronacrisis ze dusdanig raakt dat zij overwegen om deels of geheel weer in loondienst te gaan.

2.3 Beoordeling hulpmaatregelen

De overheid heeft hulpmaatregelen ingesteld om ondernemers steun te bieden tijdens de coronacrisis. Met welk rapportcijfer beoordeelt u deze hulpmaatregelen in het algemeen?
(basis: alle ondervraagden; n=736)

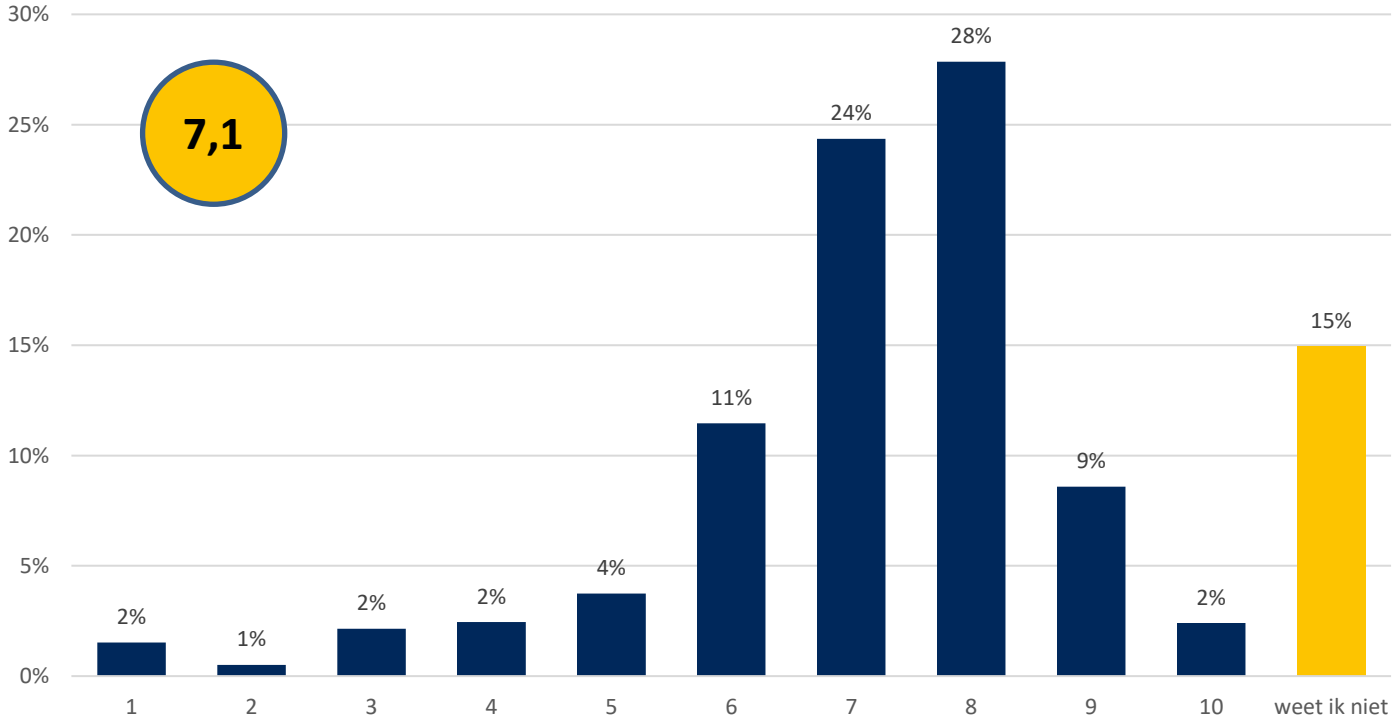

- De tevredenheid over de beschikbare hulpmaatregelen is iets gedaald ten opzichte van de vorige meting. Eind augustus / begin september beoordeelden de Overijsselse ondernemers de maatregelen nog met en gemiddeld rapportcijfer van een 7,3. Het percentage ondernemers dat de maatregelen echt met een onvoldoende beoordeeld is wel gelijk gebleven.
- Met een gemiddeld rapportcijfer van een 5,5 zijn de horecaondernemers het minst tevreden over de geboden hulpmaatregelen.
- Bijna de helft van de Overijsselse ondernemers maakt gebruik van de beschikbare regelingen, waarbij er nauwelijks verschil is in tevredenheid over de regelingen tussen ondernemingen die er wel (7,0) of niet (7,1) gebruik van maken.

2.3 Beoordeling hulpmaatregelen

Maakt u gebruik van de volgende beschikbare maatregelen?
(basis: alle ondervraagden; n=736)

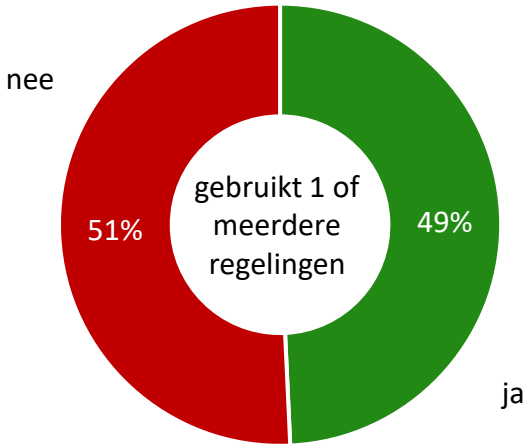

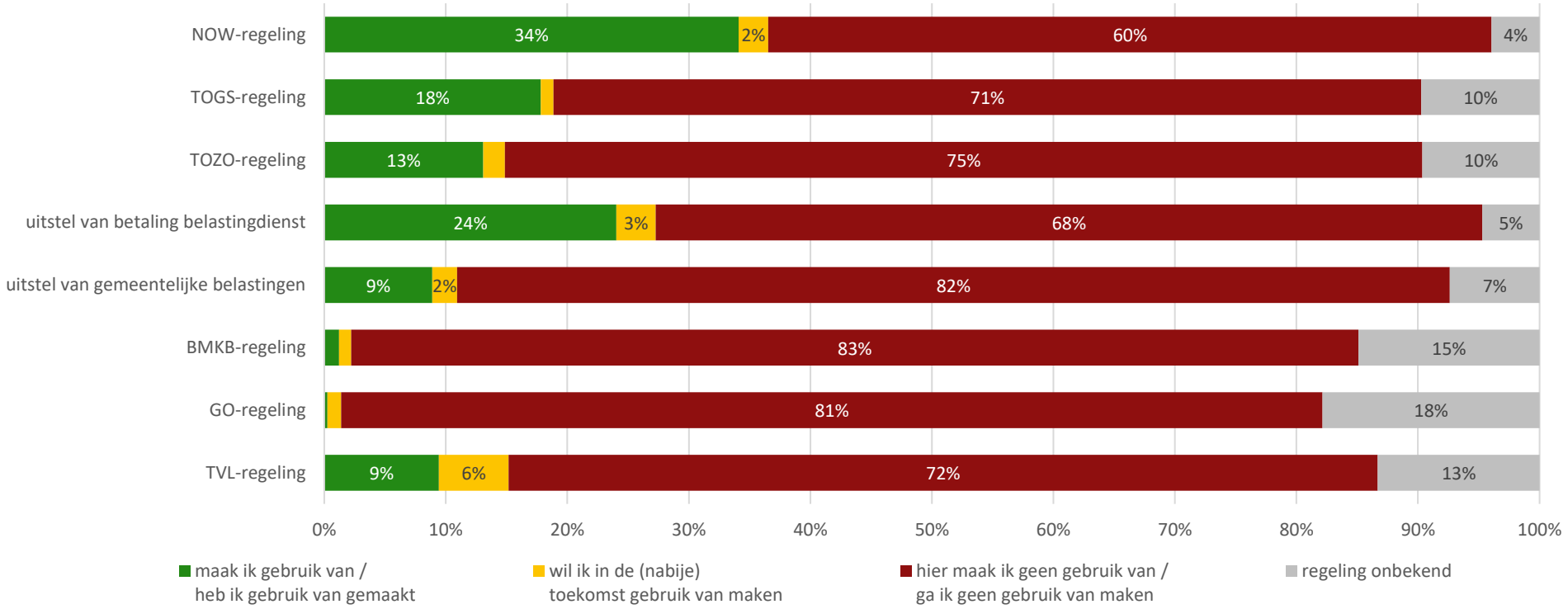

- De helft van de ondernemers gebruik van 1 of meer van de aangeboden regelingen, waarbij 29% van de ondernemingen gebruikmaakt van meerdere regelingen.
- De regelingen waarvan het meest gebruikgemaakt is, of waarvan men gebruik wil maken zijn de NOW-regeling (36%) en de uitstel van de belastingen aan de belastingdienst (27%). Een andere regelingen waarvan redelijk veel gebruikgemaakt is, is de TOGS-regeling, waar circa een op de vijf ondernemers gebruik van maakt of wil maken.
- Van de BMKB-regeling en GO-regeling wordt slechts in beperkt mate gebruikgemaakt.

2.4 Effectiviteit hulpmaatregelen

In hoeverre biedt deze maatregel u de hulp die u nodig heeft?
(basis: ondernemingen die gebruikmaken van een hulpmaatregel; n=363)

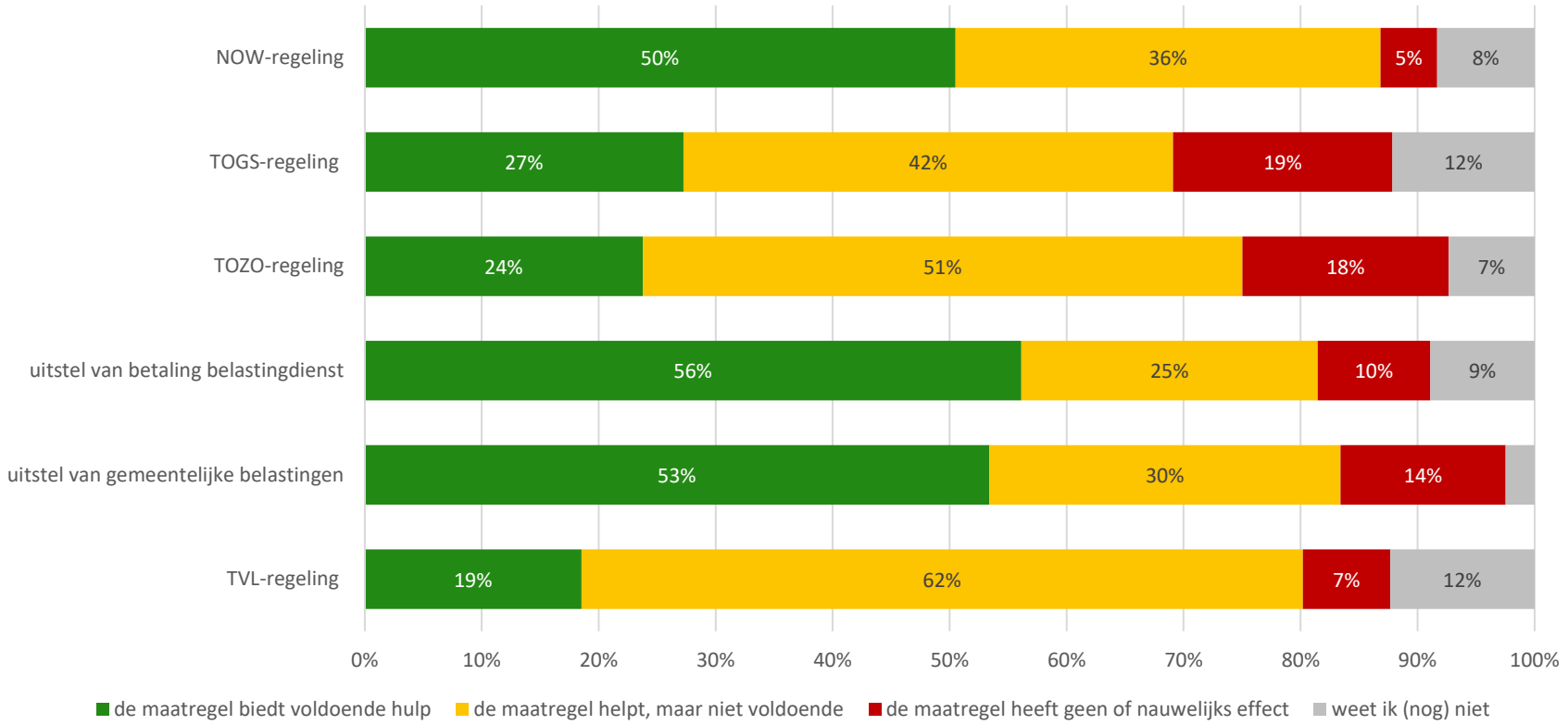

- Voor vrijwel alle regelingen geldt dat de ondernemers vinden dat deze helpen, maar dat de hulp veelal niet voldoende is. Het meest tevreden zijn de ondernemers over de NOW-regeling, de uitstel van de betaling aan de belastingdienst en het uitstel van gemeentelijke belastingen; de helft of meer van de ondernemers die gebruikmaakt van deze regelingen geeft aan dat deze voldoende hulp biedt.
- Voor de TVL-regeling geldt het sterkst dat deze wel helpt, maar dat dit onvoldoende is. Slechts een vijfde van de ondernemers die hier gebruik van maakt, vindt deze hulp voldoende.

2.5 Behoefte aan andere hulpvormen

Wat ontbreekt er in uw ogen in de maatregelen die er tot dit moment zijn getroffen?
(basis: alle ondervraagden; n=736 – meerdere antwoorden mogelijk)

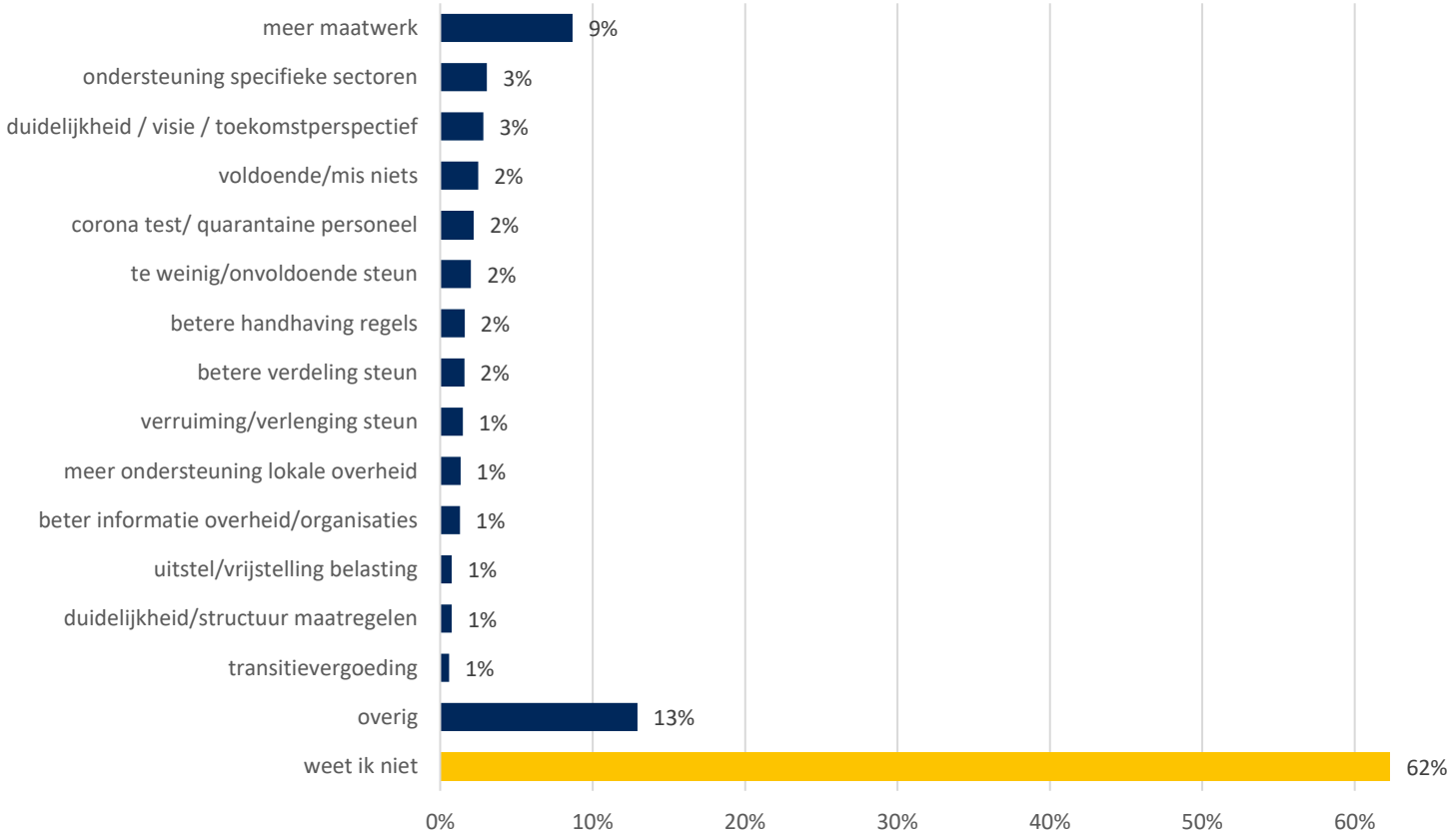

- Het merendeel van de ondernemers weet geen aanvulling te noemen op de maatregelen die er tot nu toe al beschikbaar zijn. Als zij wel iets kunnen noemen dan zit dat vooral in maatwerk, waarbij er beter gekeken wordt naar individuele gevallen of naar ondersteuning voor specifieke sectoren.
- Hiernaast heeft een klein gedeelte (3%) behoefte aan een toekomstperspectief. De huidige onzekerheid over getroffen maatregelen zorgt ervoor dat men onvoldoende weet waar men aan toe is of wanneer er weer meer dingen mogelijk zijn.

2.6 Verwachte gevolgen coronacrisis

Ik verwacht dat de coronacrisis …
(basis: alle ondervraagden; n=736)

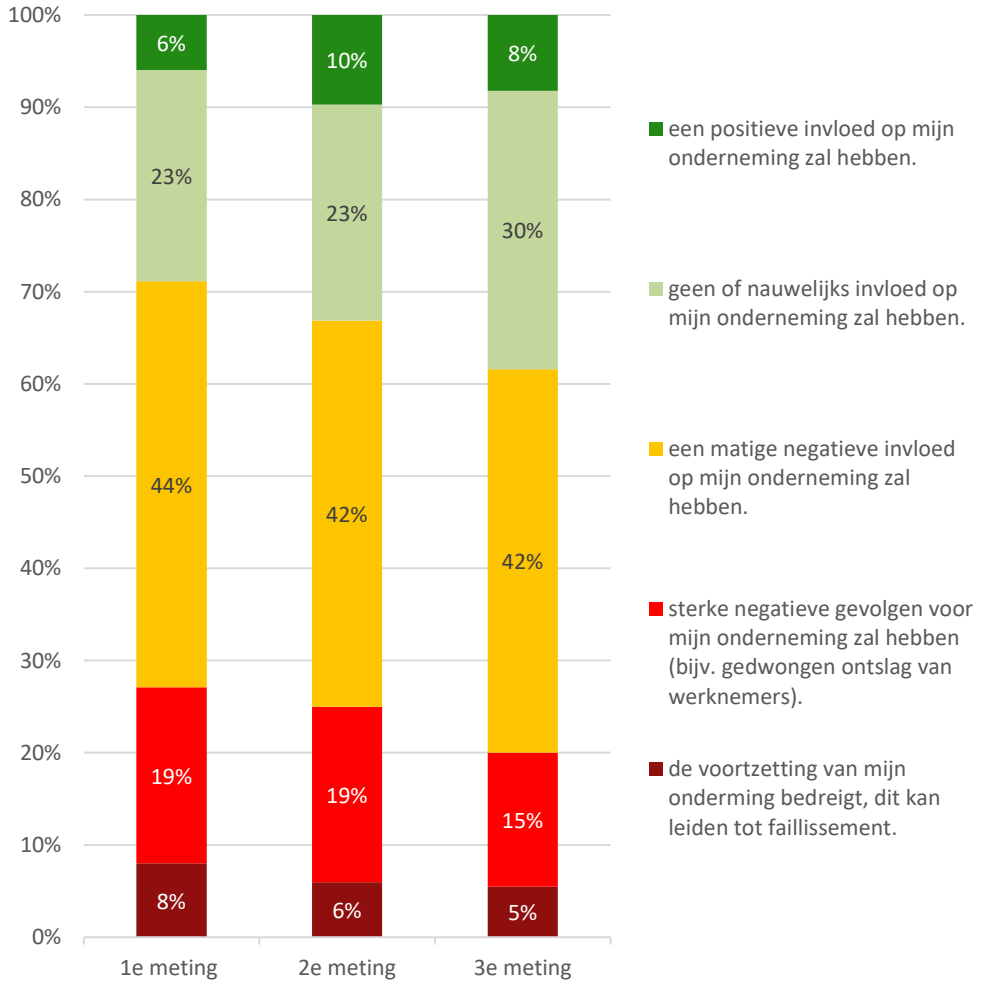

- **Verwachtingen over gevolgen coronacrisis ontwikkelen zicht licht positief**
  Hoewel nog steeds ruim 60% van de ondernemers een negatieve invloed van de coronacrisis verwacht, neemt het percentage ondernemingen af dat denkt dat de coronacrisis tot een faillissement van de onderneming zal leiden, dit geldt nog voor 5% van de Overijsselse ondernemers. Ook het percentage dat sterk negatieve gevolgen verwacht is licht afgenomen van 19% bij beide voorgaande metingen naar 15% in deze derde meting.
- Waar bij de vorige meting een derde van de Overijsselse ondernemingen geen invloed verwachtte of zelfs groei voorzag, is dat percentage nu in november gestegen naar bijna 40%.
- Een dreigend faillissement komt relatief vaak voor in de sectoren horeca (33%) en ondernemingen die actief zijn in sport en recreatie (25%).

2.6 Verwachte gevolgen coronacrisis

Percentage ondernemers dat verwacht dat de coronacrisis de voortzetting bedreigt – naar branche
(in onderstaande tabellen zijn alle branches opgenomen waarvan er minimaal 20 ondernemingen aan het onderzoek hebben deelgenomen)

branche	n	%
industrie (SBI 10 tot 33)	87	6%
bouw en installatietechniek (SBI 41 tot 43)	80	1%
handel in en reparatie van auto's (SBI 45)	30	10%
groothandel (SBI 46)	64	3%
detailhandel (SBI 47)	110	5%
vervoer en opslag (SBI 49 tot 53)	27	7%
logies, maaltijd- en drankverstrekking (SBI 55 tot 56)	73	33%
informatie en communicatie (SBI 58 tot 63)	23	4%

branche	n	%
zakelijke dienstverlening (SBI 69 tot 82)	111	4%
zorg (SBI 86 tot 88)	28	0%
sport en recreatie (SBI 93)	20	25%
overige dienstverlening (SBI 94 tot 96)	30	3%

2.7 Getroffen maatregelen

Er zijn verschillende maatregelen getroffen om het aantal contacten te beperken en de verspreiding van het coronavirus te remmen. Welke maatregelen heeft u binnen uw onderneming genomen of verwacht u nog te zullen nemen?
(basis: alle ondervraagden; n=736)

- Vrijwel alle ondernemers hebben maatregelen getroffen om het de gevolgen van het coronavirus te beperken. Belangrijkste maatregelen zijn het volgen van de RIVM-maatregelen (87%) en het gebruik van mondkapjes door medewerkers (48%) en klanten (37%).
- Hiernaast vraagt ruim 36% de klanten naar gezondheidsklachten en heeft 35% de richtlijnen vanuit de eigen branche geïmplementeerd.
- Ook heeft men de werkzaamheden aangepast, 37% van de ondernemers laat het personeel structureel meer thuiswerken en 13% heeft productieprocessen en ploegendiensten anders ingericht.
- De ondernemers die zeggen dat het niet nodig is, zijn veelal zzp’ers.

3. Achtergrondkenmerken

3. Achtergrondkenmerken

Aan het ondernemerspanel hebben de volgende ondernemers deelgenomen.

aantal medewerkers	n	%
Geen (zzp'er / zelfstandige)	87	12%
1 medewerker	22	3%
2 t/m 5 medewerkers	136	18%
6 t/m 10 medewerkers	146	20%
11 t/m 25 medewerkers	157	21%
26 t/m 50 medewerkers	80	11%
51 t/m 250 medewerkers	90	12%
meer dan 250 medewerkers	18	2%
totaal	736	100%

regio	n	%
Regio Zwolle	304	41%
Regio Twente	332	45%
Regio Deventer	100	14%

3. Achtergrondkenmerken

Aan het ondernemerspanel hebben de volgende ondernemers deelgenomen.

branche	n	%
landbouw, bosbouw en visserij (SBI 1 tot 3)	14	2%
delfstoffen, nutsbedrijven (SBI 6 tot 9)	2	-
industrie (SBI 10 tot 33)	87	12%
bouw en installatietechniek (SBI 41 tot 43)	80	11%
handel in en reparatie van auto's (SBI 45)	30	4%
groothandel (SBI 46)	64	9%
detailhandel (SBI 47)	110	15%
vervoer en opslag (SBI 49 tot 53)	27	4%
logies, maaltijd- en drankverstrekking (SBI 55 tot 56)	73	10%
informatie en communicatie (SBI 58 tot 63)	23	3%

branche	n	%
financiële instellingen (SBI 64 tot 66)	4	1%
onroerend goed (SBI 68)	8	1%
zakelijke dienstverlening (SBI 69 tot 82)	111	15%
onderwijs, openbaar bestuur en overheid (SBI 84 tot 85)	14	2%
zorg (SBI 86 tot 88)	28	4%
cultuur (SBI 91)	9	1%
sport en recreatie (SBI 93)	20	3%
overige dienstverlening (SBI 94 tot 96)	30	4%
anders	2	0%
totaal	736	100%

Right Marktonderzoek
Emmawijk 55
8011 CN ZWOLLE
www.rightmarktonderzoek.nl